

PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D.

ZELENÁ ENERGIE BEZ BARIÉR: JAK OSLOVIT ČESKOU VEŘEJNOST?

27. května 2024

2050
INSTITUT

> ZKUŠENOSTI

Vztah české veřejnosti k přírodě a životnímu prostředí 2017

Základní výsledky reprezentativního výzkumu české veřejnosti

Jan Krajhanzl, Tomáš Chabada, Renata Svobodová
Katedra environmentálních studií FSS MU
Brno, prosinec 2017

České klima 2021

Mapa českého veřejného mínění v oblasti změny klimatu

Jan Krajhanzl, Tomáš Chabada, Renata Svobodová, Ondřej Kácha, Jáchym Vintr, Adéla Becková a další

Katedra environmentálních studií FSS MU
ve spolupráci s Green Dock, z.s.

MAPA SLOVENSKEJ VEŘEJNEJ MIENKY V OBLASTI ZMENY KLÍMY

Slovenská klíma 2022

Mgr. Tomáš Chabada, Ph.D., PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D.,
Mgr. et Mgr. Tomáš Protivinský, Mgr. Zdeňka Lechnerová

Katedra environmentálních studií FSS MU a Institut 2050

Energetické profily slovenských domácností 2023

Mgr. Tomáš Chabada, Ph.D., PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D.,
Mgr. et Mgr. Tomáš Protivinský, Mgr. Zdeňka Lechnerová

Česká veřejnost a změna klimatu 2015

Zpráva z výzkumu na reprezentativním vzorku české populace

Jan Krajhanzl, Tomáš Chabada, Renata Svobodová, Zdeňka Lechnerová,
Ondřej Špaček, Jan Skalík, Karel Čada a kol.

Katedra environmentálních studií FSS MU, Brno, říjen 2015

Ochrana divoké přírody očima české veřejnosti 2015

Podklad pro snídani s novináři

Jan Krajhanzl, Jan Skalík, Ondřej Špaček, Tomáš Chabada,
Karel Čada, Zdeňka Lechnerová, Renata Svobodová

Katedra environmentálních studií Fakulty sociálních studií
Masarykovy univerzity, Brno, červenec 2015

STEM **2050 INSTITUT**

Česká (ne)transformace 2022

Zpracoval STEM a Institut 2050

20. září 2022

Energetické profily českých domácností

PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D., Mgr. Tomáš Chabada, Ph.D., Mgr. et Mgr. Tomáš Protivinský

Slovenská klíma, transformácia a Green Deal 2023

Mgr. Tomáš Chabada, Ph.D., PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D., Mgr. Zdeňka Lechnerová,
Mgr. et Mgr. Tomáš Protivinský, Mgr. Ing. Tereza Modráková, Bc. Anna Tabášková

... a další

> ZKUŠENOSTI

Fakta
o klimatu

Plus
Český rozhlas

NKÚ

Pražské společenství
OBNOVITELNÉ ENERGIE

ÚNIA
MIEST
Slovenska

Člověk
v tísni

Komora obnovitelných zdrojů energie

cenia

MILION CHVILEK
PRO DEMOKRACII

nadace
partnerství
| LIDÉ A PŘÍRODA

lipka

Moravskoslezský
kraj

NÁRODNÍ PARK
ČESKÉ ŠVÝCARSKO

Ministerstvo životního prostředí

Pavučina
Síť středisek ekologické výchovy

dm

KLIMATICKÁ KOALÍCIA

Jihočeský kraj

CzechGlobe

Global Change Research Institute CAS

ČSOB

Česká televize

nova.cz

PRA
PRA
PRA
PRA

HA
GUE
GA
G

... a další

> ZKUŠENOSTI

České veřejné mínění v oblasti energetiky a obnovitelných zdrojů

Tomáš Chabada a Jan Krajhanzl, Katedra environmentálních studií Masarykovy univerzity

Jednominutová verze

Obnovitelné zdroje energie jsou v české politice a médiích opakovaně skloňovány jako „nepopulární“ mezi českou veřejností, avšak opak je pravdou. Podle dostupných reprezentativních výzkumů veřejného mínění překonává podpora většiny obnovitelných zdrojů klasické energetické zdroje, například jaderné a uhlé. Jakkoli je preference obnovitelných zdrojů o něco nižší než v západních zemích, výrazná většina Čechů by uvítala, kdyby česká vláda podporovala rozvoj obnovitelných zdrojů prakticky na všech úrovních. Přestože v některých otázkách zůstává česká veřejnost stále rozdělena, během let postupně převážil názor, že obnovitelné zdroje energie mohou nahradit ty klasické, eventuálně že po přechodu z uhlíkových zdrojů má být česká energetika založena na zdrojích obnovitelných (spíše než na jádru). Přibližně polovina veřejnosti vyjadřuje zájem o výrobu energie z obnovitelných zdrojů ve svých domácnostech.

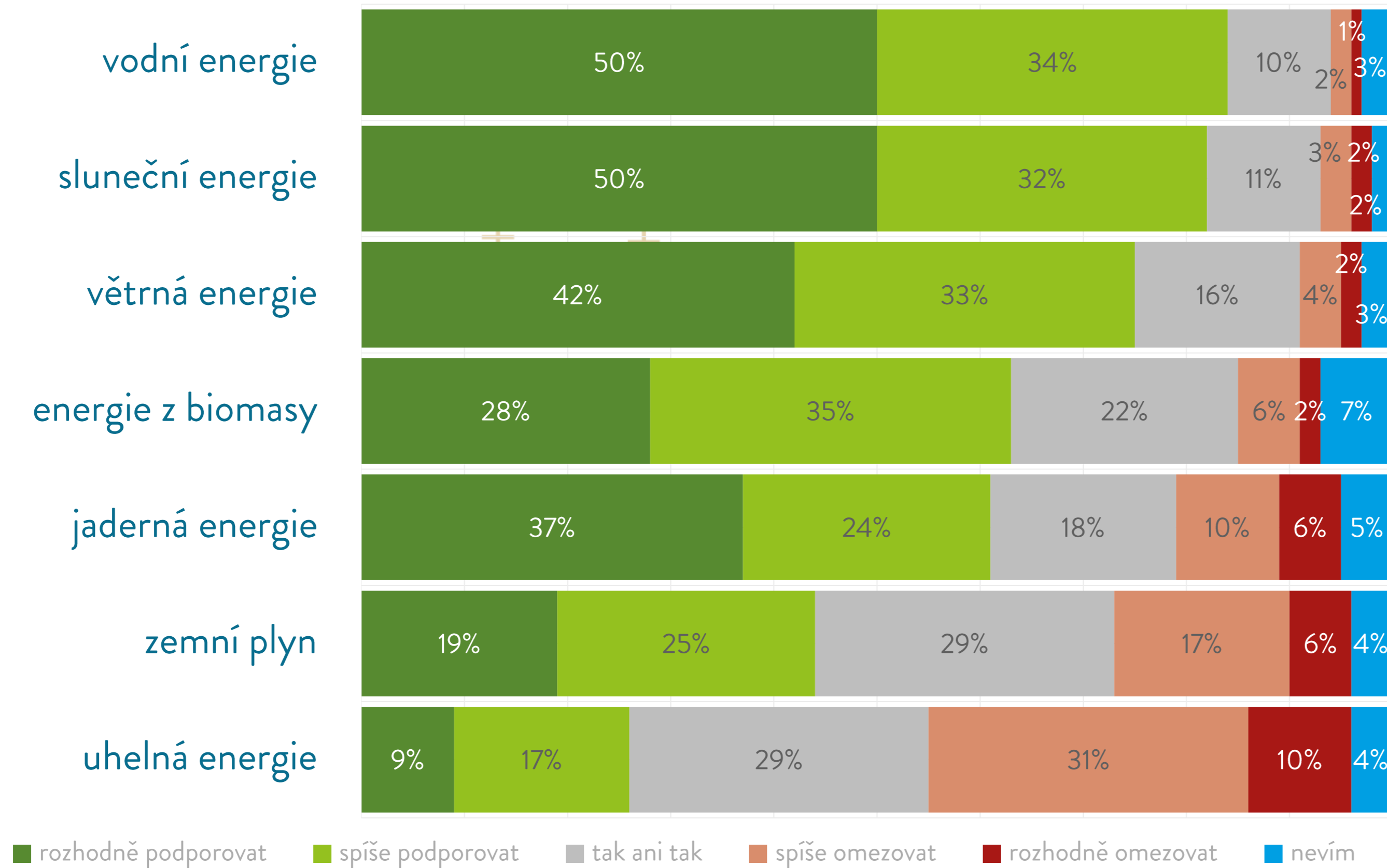
Desetiminutová verze s podrobnostmi a odkazy na zdroje

V řadě západních zemí je běžné, že **veřejné mínění je jedním z faktorů, který ovlivňuje energetickou politiku státu a nabídku energetických firem**. Významnou roli v tom sehrává jak zastupitelská demokracie, otevřená politická soutěž a percepce názorů veřejnosti politickou reprezentací, tak i změny v preferencích spotřebitelů energií. Přestože toto působení veřejného mínění probíhá v kontextu dalších faktorů, relativně pomalu a nepřímo, stává se z něj jeden z významných prediktorů dalšího vývoje energetiky v evropských zemích.

Také proto je pro české politiky, úředníky, výrobce energie i novináře důležité sledovat postoje české veřejnosti k energetice. Informace přitom můžeme čerpat z poměrně rozsáhlého korpusu reprezentativních průzkumů českého veřejného mínění. Už letmý pohled ukazuje, kolik mýtů o názorech veřejnosti v oblasti energetiky v českém veřejném prostoru koluje.

Rozhodli jsme se proto vytvořit přehled, který **během deseti minut zájemcům poskytne výběr těch nejdůležitějších zjištění** z aktuálních a nedávných průzkumů veřejného mínění. Z poměrně značného množství studií jsme vybírali ty, které jsou tematicky pro pochopení této problematiky klíčové, splňují kvótní výběr a nejsou starší pěti let.

POPULÁRNÍ OBNOVITELNÉ ZDROJE

- > sociodemografika
- > jiné zdroje energie
- > vztah k životnímu prostředí
- > Green Deal
- > voličské preference
- > vztah k EU
- > VZTAH KE KRAJINĚ

> VÝCHODISKA A CÍLE

Čeho chceme dosáhnout, a proč?

Jak na to?

- > inkluzivní přístup napříč skupinami: otevřít to téma pro každého
- > pozitivně, bez vymezování

Komunikační positioning

- > Žijeme v době, kdy postupně končí staré energetické zdroje spojené s velkým znečištěním. Obnovitelné zdroje jsou nová příležitost, jak vyrábět elektřinu:
  - > ČIŠTĚ a PŘÁTELSKY K PŘÍRODĚ
  - > MODERNÍ A EKONOMICKY VÝHODNĚ,
  - > BEZPEČNĚ u nás, v našem kraji nebo v České republice.

> VÝCHODISKA A CÍLE

Čeho chceme dosáhnout, a proč?

LOKÁLNÍ PROJEKTY

> PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

- > např. drony z výšky + optimistická hudba + ekonomický profit
- > např. fotky spokojených starostů stojících pod větrnou elektrárnou
- > např. mapa obcí, kde už VtE stojí

> NABÍDKA OBCI

> UMÍSTĚNÍ DO KRAJINY

... význam důvěryhodných ambasadorů

- > starostové a starostky
- > ochránci a ochránkyně přírody
- > krajinní architekti a architektky
- > meteorologové a meteoroložky

> VÝCHODISKA A CÍLE

Čeho chceme dosáhnout, a proč?

Pro pomalé myšlení

- > modelové příklady kalkulací návratnosti, resp. profitu pro obce
- > demytizace / debunking nejčastějších mýtů
- > desatero odpovědné OZE + příklady dobré praxe
- > komentáře energetiků/-ček, proč za hranicemi se staví a u nás ne

Co nedělat?

- > nevymezovat se politicky
- > nestavět na globální změně klimatu
- > nevymezovat se proti jádru
- > nezmiňovat zbytečně Evropskou unii a Zelenou dohodu pro Evropu
- > nekomunikovat to jen technicky, ekonomicky nebo politicky

Kontakt

jan.krajhanzl@institut2050.cz